

FORTIFIKATIONSVERKET

Regeringen och sändlista
(Socialdepartementet)

Datum
2011-08-10

Vår beteckning
Dnr 2681/2011

DELÅRSRAPPORT FÖR PERIODEN 2011-01-01--2011-06-30

Fortifikationsverket överlämnar härmed delårsrapport för perioden 2011-01-01--2011-06-30.

Beslut om denna delårsrapport har fattats av Fortifikationsverkets styrelse.

Helena Andersson
stf myndighetschef

Sändlista

Regeringen (Socialdepartementet)
Arbetsgivarverket
Ekonomistyrningsverket
Finansdepartementet
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret
Försvarsdepartementet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

För kännedom

FM, FMV, FOI, FRA, KBV
SACO (Sören Fouganthine)
Försvarsförbundet (Lena Hansen)
Ledarna (Lars Norqvist)
SEKO (Lars Karlsson)
OF (Per Ersson)

Kopia

Styrelsen, Intrev, Arkivet

1	RESULTATREDOVISNING	2
1.1	Ekonomiskt resultat uppdelat per verksamhet	2
1.2	Redovisning av överskott efter avkastningskrav och avsättningar	3
1.3	Förvaltningsverksamhet	4
1.4	Uppdragsverksamhet	4
1.5	Avyttringsverksamhet	5
1.6	Avslutade avyttringar	6
1.6.1	Avyttringar till följd av försvarsbeslut 2004	6
1.6.2	Avyttringar övnings- och skjutfält	6
1.6.3	Övriga avyttringar	6
1.6.4	Pågående avyttring av anläggningar	7
1.7	Nyckeltal	7
2	FINANSIELL REDOVISNING	8
2.1	Resultaträkning	8
2.2	Balansräkning	9
2.3	Anslagsredovisning	11
2.4	Finansieringsanalys	12
2.5	Kommentarer och noter	14
2.5.1	Redovisningsprinciper	14
2.5.2	Noter till resultat- och balansräkning	17
	UNDERSKRIFTER	25

1 RESULTATREDOVISNING

1.1 Ekonomiskt resultat uppdelat per verksamhet

Fortifikationsverkets verksamhet redovisas i tre områden, förvaltning, uppdrag och avyttring.

Resultat per verksamhet (tkr)

Verksamhet	Budget 2011 (enligt regleringsbrev)	Utfall 2011-06-30	Prognos 2011
Förvaltning			
Intäkter	2 481 747	1 155 600	2 485 929
Kostnader	- 2 379 924	- 1 032 253	- 2 368 068
Resultat	101 823	123 347	117 861
Uppdrag			
Intäkter	720 155	369 998	787 557
Kostnader	- 707 356	- 381 098	- 771 597
Resultat	12 799	- 11 100	15 960
Avyttring			
Intäkter	259 150	145 934	283 500
Kostnader ¹	- 133 720	- 60 136	- 139 113
Resultat	125 430	85 798	144 387
Total	240 052	198 045	278 208

¹ Av de budgeterade kostnaderna avser 21,7 Mkr avveckling av anläggningar samt övnings- och skjutfält som finansieras med balanserade medel enligt regeringsbeslut. Utfallet första halvåret är 8,3 Mkr och prognos för helår uppgår till 21,6 Mkr.

1.2 Redovisning av överskott efter avkastningskrav och avsättningar

	Budget 2011 (tkr)	Utfall 2011-06-30 (tkr)	Prognos 2011 (tkr)
Resultat enligt regleringsbrev	240 052	198 045	278 208
Avkastningskrav	- 91 000	- 45 503	- 88 000
Förändring av avsatta medel enligt regleringsbrev	- 91 138	- 82 532	- 92 779
Resultat efter avkastningskrav och avsättningar	57 914	70 010	97 429

Verksamheterna beräknades enligt budget ge ett överskott med 58 Mkr. I överskottet ingår avkastning på myndighetskapital (91 Mkr) och förändring av avsatta medel enligt regleringsbrev, (91 Mkr).

Utfallet första halvåret visar ett överskott på 70 Mkr efter avkastningskrav (46 Mkr) och förändring av avsatta medel (83 Mkr).

Prognosen för helår är ett överskott på 97 Mkr. Överskottet är 39 Mkr större än budgeterat.

Resultatet av verksamheterna beräknas bli 38 Mkr högre än budget. Samtliga verksamheter beräknas ge ett högre resultat än budgeterat. Förvaltningsverksamhetens resultat beräknas bli 16 Mkr högre än budget. Uppdragsverksamhetens resultat beräknas bli 3 Mkr högre än budget och avyttringsverksamhetens resultat 19 Mkr högre än budget.

Verkets balanserade kapital beräknas uppgå till 284 Mkr efter att årets prognostiserade överskott har tillförts.

1.3 Förvaltningsverksamhet

Inom förvaltningsverksamheten redovisas:

- åtgärder som syftar till att bevara fastigheternas värde på en för ägaren och brukaren långsiktigt rimlig nivå (planerat underhåll),
- uthyrning av fastigheter,
- skogsverksamhet samt
- ny-, om- och tillbyggnad samt förvärv av fastigheter.

Intäkter och kostnader

	Budget 2011	Utfall 2011-06-30²	Prognos 2011
Intäkter	2 481 747	1 155 600	2 485 929
Kostnader	- 2 379 924	- 1 032 253	- 2 368 068
Resultat	101 823	123 347	117 861

Resultatet ingår som del i Fortifikationsverkets resultaträkning.

Resultatet beräknas bli 16 Mkr högre än budget. Intäkterna beräknas bli 4,2 Mkr högre samtidigt som kostnaderna beräknas bli 11,8 Mkr lägre.

Avvikelser intäkter:

- lägre ersättning för upplåtelseavtalen (12,2 Mkr),
- högre intäkter för skog och nyttjanderätter (13,1 Mkr),
- högre ränteintäkter (3 Mkr) samt
- högre övriga intäkter (0,3 Mkr).

Avvikelser kostnader:

- lägre kostnader för upplåtelseavtalen (15,9 Mkr),
- lägre kostnader för skog och nyttjanderätter (2,9 Mkr) samt
- högre räntekostnader (7 Mkr).

1.4 Uppdragsverksamhet

Inom Uppdragsverksamheten redovisas:

- förhyrningar och inarrenden som utförs på uppdrag av Försvarmakten,
- tilläggstjänster åt kunder med upplåtelseavtal enligt Fortifikationsverkets hyresmodell,
- driftstöd m m hos andra fastighetsägare,
- fortifikatoriska uppdrag samt
- övriga uppdrag.

² 0,4 Mkr av intäkterna och 45,3 Mkr av kostnaderna är bokförda på huvudkontoret och avser huvudsakligen verksamhet som är gemensam för verksamhetsgrenarna. (Motsvarande belopp föregående år var 2,7 Mkr respektive 52,8 Mkr.)

Intäkter och kostnader

	Budget 2011	Utfall 2011-06-30	Prognos 2011
Intäkter	720 155	369 998	787 557
Kostnader	- 707 356	- 381 098	- 771 597
Resultat	12 799	- 11 100	15 960

Resultatet ingår som del i Fortifikationsverkets resultaträkning.

Resultatet beräknas bli 3,2 Mkr högre än budget.

Intäkterna beräknas bli 67,4 Mkr högre än budget och kostnaderna 64,2 Mkr högre. Orsakerna till förändringarna är:

- högre intäkter och kostnader för införhyrningar på uppdrag av Försvarmakten (34 Mkr),
- högre intäkter och kostnader för tilläggstjänster åt kunder med upplåtelseavtal enligt Fortifikationsverkets hyresmodell (25 Mkr) samt
- högre intäkter (8 Mkr) och högre kostnader (5 Mkr) för resterande uppdrag.

1.5 Avyttringsverksamhet

Inom avyttringsverksamheten redovisas försäljning av fastigheter samt avveckling och återställande av anläggningar.

Intäkter och kostnader

	Budget 2011	Utfall 2011-06-30	Prognos 2011
Intäkter	259 150	145 934	283 500
Kostnader	- 133 720	- 60 136	- 139 113
Resultat	125 430	85 798	144 387

Resultatet ingår som del i Fortifikationsverkets resultaträkning. Intäkter och kostnader för försäljningsverksamheten redovisas med bruttobelopp för att möjliggöra jämförelser med budget.

Resultatet för helår beräknas bli cirka 19 Mkr högre än budgeterat. Avvikelsen mot budget beror huvudsakligen på större överskott av försäljningar av fastigheter. Intäkterna beräknas bli 24 Mkr högre än budget och kostnaderna 5 Mkr högre.

Av 82,7 Mkr budgeterade kostnader för avveckling av anläggningar och övnings- och skjutfält har 27,3 Mkr förbrukats under första halvåret. För helåret beräknas kostnaderna uppgå till 77,6 Mkr. Av dessa kommer 56 Mkr (avveckling av anläggningar) att faktureras Försvarmakten.

1.6 Avslutade avyttringar

Resultatet av avslutade försäljningar (under första halvåret) är 97,7 Mkr. Avyttringarna har under sin totala löptid³ genererat intäkter om 131,4 Mkr och kostnader om 33,7 Mkr.

Nedsättning av statskapitalet har gjorts av bokförda värden med 42,5 Mkr (särskilt undantag från EA-regler enligt regeringsbeslut).

1.6.1 Avyttringar till följd av försvarsbeslut 2004

Under första halvåret har avyttringar med anledning av försvarsbeslut 2004 avslutats enligt nedanstående tabell.

	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Resultat (tkr)
Stockholm, Sundbyberg 2:74 (Ursvik)	63 966	- 24 375	39 591
Värmdö, Vårholm 1:300 (St Saxaren)	925	- 41	884
Summa	64 891	- 24 416	40 475

1.6.2 Avyttringar övnings- och skjutfält

Under första halvåret har avyttringar avslutats enligt nedanstående tabell.

	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Resultat (tkr)
Norrköping, Fiskeby 1:1 (Bråvalla)	45 000	- 2 390	42 610
Norrtälje, Mellingeholm 2:4	7 010	- 374	6 636
Gotland, Tingstäde Furbjärs 1:6	1 100	0	1 100
Summa	53 110	- 2 764	50 346

1.6.3 Övriga avyttringar

Under första halvåret har avyttringar utöver försvarsbeslut avslutats enligt nedanstående tabell.

	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Resultat (tkr)
Sundbyberg 2:73 (stora villan)	8 876	- 3 566	5 310
Sollefteå, (T-3 området)	1 770	- 2 684	- 914
Haninge, Fiversätra 1:18-19	1 975	- 53	1 922
Övriga avyttringar	812	- 273	539
Summa	13 433	- 6 576	6 857

³ Avyttringsprojekten kan löpa över flera år.

1.6.4 Pågående avyttring av anläggningar

Avveckling av anläggningar pågår. Avvecklingen är en följd av försvarsbesluten 1996, 2000 och 2004. Avveckling för 7,6 Mkr (med reserverade medel) har gjorts under första halvåret.

1.7 Nyckeltal

	2011-06-30	2010-06-30	2009-06-30
Förädlingsvärde per anställd (tkr)	1 446	1 143	1 222
Medelantal anställda (stycken)	661	656	670
Myndighetskapital (Mkr)	1 955	2 024	2 201
Totalt kapital (Mkr)	11 629	11 075	11 055
Soliditet (%)	17	18	20
Kassalikviditet (%)	142	135	148

Definitioner av nyckeltal:

Förädlingsvärde per anställd	Verksamhetsutfall exklusive finansiella intäkter, finansiella kostnader samt personalkostnader dividerat med medelantal anställda. (Omräknat till 12 månaders period).
Medelantal anställda	Genomsnittligt antal anställda under perioden.
Myndighetskapital	Omfattar statskapital, uppskrivningskapital, balanserad kapitalförändring och periodens kapitalförändring.
Totalt kapital	Omfattar myndighetskapital och skulder (balansomslutning).
Soliditet	Myndighetskapital i procent av totalt kapital.
Kassalikviditet	Omsättningstillgångar exklusive varulager m m i procent av kortfristiga skulder.

2 FINANSIELL REDOVISNING

2.1 Resultaträkning

		2011-01-01 2011-06-30	2010-01-01 2010-06-30	PROGNOS 2011-01-01 2011-12-31
VERKSAMHETENS INTÄKTER (tkr)				
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	1 645 170	1 584 284	3 542 986
Intäkter av bidrag		1 000	775	2 000
Finansiella intäkter	Not 2	5 987	1 069	12 000
Summa verksamhetens intäkter		1 652 157	1 586 128	3 556 986
VERKSAMHETENS KOSTNADER (tkr)				
Kostnader för personal	Not 3	- 180 978	- 191 788	- 398 614
Kostnader för lokaler		- 7 854	- 8 127	- 17 648
Övriga driftkostnader	Not 4	- 853 838	- 880 449	- 1 857 582
Finansiella kostnader	Not 2	- 104 964	- 99 109	- 214 000
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 5	-306 478	- 321 597	- 790 934
Summa verksamhetens kostnader		- 1 454 112	- 1 501 070	- 3 278 778
VERKSAMHETSUTFALL	Not 6	198 045	85 058	278 208
PERIODENS KAPITALFÖRÄNDRING	Not 7, 8	198 045	85 058	278 208

2.2 Balansräkning

TILLGÅNGAR (tkr)		2011-06-30	2010-06-30
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 9	21 014	25 403
Summa immateriella anläggningstillgångar		21 014	25 403
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	Not 10	9 064 186	9 219 269
Maskiner, inventarier, installationer m m	Not 11	72 523	80 073
Pågående nyanläggningar	Not 12	1 165 190	652 995
Summa materiella anläggningstillgångar		10 301 899	9 952 337
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 13	180	180
Andra långfristiga fordringar	Not 14	1 798	1 829
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 978	2 009
Varulager m m			
Varulager och förråd	Not 15	26 852	22 511
Pågående arbeten	Not 16	29 176	18 785
Summa varulager m m		56 028	41 296
Fordringar			
Kundfordringar		15 678	8 866
Fordringar hos andra myndigheter	Not 17	115 712	118 868
Övriga fordringar		266	315
Summa fordringar		131 656	128 049
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 18	153 257	127 007
Upplupna bidragsintäkter		238	134
Övriga upplupna intäkter	Not 19	49 519	117 962
Summa periodavgränsningsposter		203 014	245 103
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 20	912 933	680 858
Summa kassa och bank		912 933	680 858
SUMMA TILLGÅNGAR		11 628 522	11 075 055

KAPITAL OCH SKULDER (tkr)		2011-06-30	2010-06-30
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 21	1 175 359	1 492 495
Uppskrivningskapital		38 657	38 657
Övrig avsättning	Not 22	318 589	225 227
Balanserad kapitalförändring	Not 23	224 738	182 134
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		198 045	85 058
Summa myndighetskapital		1 955 388	2 023 571
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 24	8 700	17 068
Summa avsättningar		8 700	17 068
Skulder m m			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 25	8 783 423	8 254 045
Skulder till andra myndigheter	Not 26	86 499	67 559
Leverantörsskulder		237 392	263 248
Övriga skulder		7 902	6 604
Summa skulder m m		9 115 216	8 591 456
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 27	196 659	170 034
Övriga förutbetalda intäkter	Not 28	352 559	272 926
Summa periodavgränsningsposter		549 218	442 960
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		11 628 522	11 075 055
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

2.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot inkomstitel (tkr)

Inkomstitel	Inkomster ⁴
5121 - Amortering statskapital	100 026
2215 - Avkastningsränta	101 564
3125 – Försäljning fastigheter	33 845
2394 - Övriga ränteinkomster	147
Summa	235 582

---

⁴ I kolumnen redovisas de medel som Fortifikationsverket har betalat in till statens centralkonto.

2.4 Finansieringsanalys

(tkr)		2011-01-01	2010-01-01
		2011-06-30	2010-06-30
DRIFT			
<i>Kostnader</i>	Not 1	- 1 164 202	- 1 188 642
Finansiering av drift			
- Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	1 527 960	1 561 616
- Intäkter av bidrag	Not 3	1 000	775
- Övriga intäkter	Not 4	5 987	1 069
Medel som tillförts statsbudgeten			
- Avkastning på statskapital		- 101 564	- 65 887
- Ränteinkomster		- 147	- 171
- Försäljning fastigheter		- 33 845	- 26 146
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av driften</i>		<i>1 399 391</i>	<i>1 471 256</i>
- Ökning (-) av lager		- 2 723	2 239
- Minskning (+) av kortfristiga fordringar		156 574	61 287
- Minskning (-) av kortfristiga skulder		- 89 450	- 41 972
Kassaflöde från drift		299 590	304 168
INVESTERINGAR			
Investeringar i fastigheter		- 490 895	- 309 763
Investeringar i maskiner och inventarier		- 8 773	- 15 062
Investeringar i immateriella tillgångar		- 1 388	- 3 361
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>- 501 056</i>	<i>- 328 186</i>
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret, fastighetsinnehav		5 564 000	4 124 000
Lån från Riksgäldskontoret, förvaltningsändamål		0	12 503
- amortering lån för fastigheter		- 5 304 000	- 4 075 000
- amortering lån för förvaltningsändamål		- 4 715	0
Minskning av statskapital med medel som tillförts statsbudgeten:			
- avseende fastigheter		- 100 026	- 105 386
Försäljning av anläggningstillgångar			
- fastigheter		136 082	29 185
- maskiner och inventarier		611	1 026
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		<i>291 952</i>	<i>- 13 672</i>
Kassaflöde till investeringar		- 209 104	- 341 858
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
		90 486	- 37 690

	2011-01-01 2011-06-30	2010-01-01 2010-06-30
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	822 447	718 548
- Ökning (+) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	90 486	- 37 690
<i>Summa förändring av likvida medel</i>	90 486	- 37 690
Likvida medel vid periodens slut	912 933	680 858

Noter till finansieringsanalysen

Not 1	2011-01-01 2011-06-30	2010-01-01 2010-06-30
Kostnader		
Kostnader för personal	- 180 978	- 191 788
Kostnader för lokaler	- 7 854	- 8 127
Övriga driftkostnader	- 853 838	- 880 449
Finansiella kostnader	- 104 964	- 99 109
Korrigeringsposter avseende:		
Förändring avsättning för pensioner	- 2 978	- 4 468
Ersättning och realisationsresultat avyttring av anläggningstillgångar	- 13 737	- 4 872
Räntekostnader till inkomsttitel	147	171
Summa	- 1 164 202	- 1 188 642
Not 2		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt resultaträkningen not 1	1 645 170	1 584 284
Korrigeringsposter avseende:		
Försäljningsintäkter och realisationsresultat avyttringar av anläggningstillgångar	- 117 210	- 22 668
Summa	1 527 960	1 561 616
Not 3		
Intäkter av bidrag		
Bidrag från statliga organisationer och bolag	1 000	775
Summa	1 000	775
Not 4		
Övriga intäkter		
Ränteintäkter enligt resultaträkningens not 2	5 987	1 069
Summa	5 987	1 069

2.5 Kommentarer och noter

2.5.1 Redovisningsprinciper

Allmänt

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med förordning (2000:606) om myndigheters bokföring samt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt regleringsbrev för budgetåret 2011 och övriga beslut för myndigheten.

Redovisning av intäkter och kostnader på verksamheter

Fortifikationsverket verksamhet redovisas i tre områden, förvaltning, uppdrag och avyttring.

Intäkter och kostnader redovisas under den verksamhet där de uppkommit. Intäkter och kostnader bokförda på huvudkontoret redovisas under verksamhet Förvaltning. Dessa intäkter/kostnader är huvudsakligen gemensamma för verksamheterna.

Försäljning av anläggningstillgångar

I not till resultaträkningen redovisas resultatet av fastighetsförsäljningar. Detta för att möjliggöra jämförelser med andra fastighetsförvaltande myndigheter och bolag. I resultatet av fastighetsförsäljningen ingår enbart avslutade avyttringsprojekt.

Pågående avyttringsprojekt redovisas som en övrig interimspost i balansräkningen till nedlagda kostnader med avdrag för fakturerat belopp till kund.

I resultatredovisningen redovisas intäkter och kostnader brutto.

Pågående arbeten

Balansposten pågående arbeten omfattar uppdragsverksamhet. Pågående arbeten värderas till nedlagda kostnader samt nedlagd egen tid.

Myndighetskapital

Fortifikationsverket disponerar ett myndighetskapital, vilket består av statskapital, uppskrivningskapital och balanserad kapitalförändring. Avkastningskravet uppgår till 5,9 % baserat på ett genomsnittligt myndighetskapital. I det genomsnittliga myndighetskapitalet exkluderas statskapital avseende energilån som lämnats före 1994-07-01 och avsättningar som Fortifikationsverket disponerar för att betala kostnader som uppstår som följd av avvecklingen av lokaler, mark och anläggningar med anledning av försvarsbeslut 1996, 2000 och 2004.

Regeringsbeslut

Enligt regleringsbrevet för år 2011 gäller följande för avyttringar med anledning av statsmakternas beslut om omstrukturering av Försvarsmakten med anledning av försvarsbeslut 1996, 2000 och 2004:

De intäkter som uppstår vid försäljningen av försvarsfastigheter i enlighet med statsmakternas beslut om reduceringar av krigs- och grundorganisationen (prop. 1996/97:4, prop 1999/2000:30 och prop 1999/2000:97, prop 2004/05:5, prop 2004/05:43) får Fortifikationsverket disponera för att betala sådana kostnader som uppstår som följd av avveckling av lokaler, mark och anläggningar. Överskottet får inte användas för att bekosta den miljösanering som Försvarsmakten enligt miljöskyddslagen (1969:387) är skyldig att bekosta i egenskap av verksamhetsansvarig.

Fortifikationsverket får nedsätta statskapitalet vid utgången av respektive upplåtelseavtal med det bokförda värdet på respektive objekt, som skall avyttras med anledning av regeringens proposition och riksdagens beslut. Nedsättning skall ske på så sätt att det bokförda värdet för de berörda försvarsfastigheterna minskas på balansräkningen med samma belopp som nedsättningar minskar statskapitalet på balansräkningen. För sådan fast egendom som har karaktären av verksamhetstillbehör och som Fortifikationsverket övertar till bokfört värde från Försvarsmakten får nedsättning ske med det bokförda värdet.

Enligt regleringsbrevet för 2011 får Fortifikationsverket behålla överskott av försäljningar av övnings- och skjutfält inklusive byggnadsobjekt för att bekosta:

- avveckling av fält som varken kan avyttras eller användas,
- avveckling av riskarrenden eller inlösen av mark, t ex inom inarrenderade riskområden,
- avveckling och förvaltning av fält som är under försäljning,
- förädling och avyttring av fält samt
- metod- och teknikutveckling för hantering av oexploderad ammunition (OXA).

Nedsättning av statskapital

Fortifikationsverket medges enligt regleringsbrev för år 2011 oberoende av finansieringssätt nedsätta statskapitalet vid avyttringar med anledning av försvarsbeslut 1996, 2000 samt försvarsbeslut 2004 om de ursprungligen har invärderats eller anskaffats efter 1 juli 1994. Nedsättning av statskapitalet har skett med 42,5 Mkr för avyttrade fastigheter.

Fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalda. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter brytdag (fastställt) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Periodavgränsningsposter

En lägsta gräns på 10 tkr finns angiven för att beloppet efter 2011-07-11 skall beaktas som periodavgränsningspost.

Anläggningstillgångar

Aktier upptas till nominellt värde.

Inventarier avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar, och är upptagna till anskaffningsvärdet vid förvärvstillfället.

Avskrivning enligt plan sker på tillgångens anskaffningsvärde och beräknad ekonomisk livslängd enligt nedan.

Inventarier och arbetsmaskiner	10 år
Maskiner och apparater	5 år
Datorer	3 år
Immateriella anläggnings- tillgångar	5 år

Mark, byggnader och anläggningar anskaffade före 1994-07-01 har ett invärderat värde grundat på en bokföringsmässig rekonstruktion av tidigare anskaffningsvärden, med undantag av marken som marknadsvärderades. Invärderingsprinciperna är godkända av regeringen.

Avskrivning enligt plan sker på byggnaders och anläggningars anskaffningsvärde och beräknad ekonomisk livslängd enligt nedan.

Ny-, till- och ombyggnad av lokaler och anläggningar	30 år
Lånefinansierade försvarsanläggningar samt vissa ombyggnader	20 år
Anpassningsåtgärder och åtgärder med kortvarigt bruk	5-10 år
Direktavskrivna försvarsanläggningar finansierade med engångs- ersättning	0 år

För alla försvarsanläggningar anskaffade efter 1994-07-01 tillämpas en individuell avskrivningstid anpassad efter tillgångens karaktär och kända hyresförhållanden med utgångspunkt i ovan angivna avskrivningstider.

Varulager

Varulagret upptas till ett värde grundat på fysisk inventering per balansdagen enligt lägsta värdets princip.

Inkuransbedömning avseende lager för fastighetsdrift har utförts enligt individuell prövning.

Brytdag

Brytdag avseende räkenskapsåret har fastställts till 2011-07-11.

2.5.2 Noter till resultat- och balansräkning

Not 1	2011-06-30	2010-06-30
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Hyra och arrenden	1 092 466	1 118 687
Ersättning införhyrningar	279 554	281 387
Ersättning direktavskrivna anläggningar	14 670	24 720
Ersättning uppdrag	65 911	59 286
Avyttringsintäkter	113 410	31 873
Realisationsvinster	8 400	4 463
Ersättning skogsbruk	44 031	41 274
Övriga rörelseintäkter	26 728	22 594
Summa	1 645 170	1 584 284

Not 2

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter

Riksgäldskontoret	5 879	928
Dröjsmålsränta	107	141
Övriga	1	-
Summa	5 987	1 069

Räntekostnader

Riksgäldskontoret, ränta lån fastigheter	118 745	107 687
Riksgäldskontoret, ränta på lån för inventarier för förvaltningsändamål	759	112
Övriga räntekostnader	172	180
Övriga finansiella kostnader	218	215
Aktiverad ränta pågående nyanläggningar	- 14 930	- 9 085
Summa	104 964	99 109

Not 3

Kostnader för personal

Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal är 138 195 tkr (f å 136 776 tkr). Motsvarande lönekostnader för tillfälligt anställda och styrelse 159 tkr (f å 105 tkr).

Not 4	2011-06-30	2010-06-30
Övriga driftkostnader		
Media	247 919	271 987
Införhyrningar	291 585	288 082
Köpta tjänster, planerat underhåll	76 696	78 454
Köpta tjänster, uppdrag	54 180	48 691
Köpta tjänster, drift	53 177	62 349
Köpta tjänster, avyttring	33 268	28 337
Köpta tjänster, övrigt	30 572	30 789
Materialkostnader egna fastigheter	21 032	19 902
Förbrukningsinventarier och kontorsmaterial	7 914	8 569
Skog	18 563	20 845
Realisations- och utrangeringsförluster	370	1 797
Övriga kostnader	18 562	20 647
Summa	853 838	880 449

Not 5		
Av- och nedskrivningar		
Immateriella anläggningstillgångar	4 097	5 711
Maskiner, inventarier, installationer m m	12 683	11 661
Byggnader och markanläggningar	257 131	258 148
Byggnader och markanläggningar b-objekt	32 567	46 077
Summa	306 478	321 597

I posten Byggnader och markanläggningar b-objekt ingår avskrivningar för direktavskrivna anläggningar med 14 670 tkr (f å 24 720 tkr)

Not 6
Verksamhetsutfall
I verksamhetsutfallet ingår resultatet för fastighetsförsäljningar.

Intäkter fastighetsförsäljningar	131 434	23 707
Kostnader fastighetsförsäljningar	- 33 756	- 1 466
Resultat fastighetsförsäljningar	97 678	22 241

Not 7		
Periodens kapitalförändring	198 045	85 058
Inleverans avkastningskrav 5,9 % (f å 6,4 %)	- 45 503	- 58 023
Inleverans inkomsttitel övrigt	- 147	- 171
Kapitalförändring efter inleveranser	152 395	26 864

Reservering överskott från försvarsbeslut 2000	-	- 9 022
Reservering överskott från försvarsbeslut 2004	- 40 475	- 8 471
Reservering överskott övnings- och skjutfält	- 50 346	-
Projektkostnader täckta av medel från försvarsbeslut 1996, 2000 och 2004	8 289	10 025
Disponibel kapitalförändring	69 863	19 396

Not 8	2011-06-30	2010-06-30
Årets kapitalförändring		
Årets kapitalförändring påverkas endast av intäkterna från fastighetsförsäljningarna samt försäljningsomkostnader till följd av försvarsbesluten. Fortifikationsverket får i enlighet med skrivningar i regleringsbrev nedsätta statskapitalet vid utgången av respektive upplåtelseperiod med det bokförda värdet för respektive objekt som omfattas av försvarsbesluten 1996, 2000 och 2004.		
<i>Utan hänsyn tagen till det särskilda undantaget från EA-regler hade realisationsresultatet av försvarsbeslutsförsäljningar uppgått till följande:</i>		
Försvarsbeslut 2000	-	8 866
Försvarsbeslut 2004	7 013	8 310
Övnings- och skjutfält	41 437	-
	48 450	17 176
<i>Nedskrivna bokförda värden fördelning är:</i>		
Försvarsbeslut 2000	-	156
Försvarsbeslut 2004	33 462	160
Övnings- och skjutfält	8 908	-
	42 370	316
<i>Försäljningsintäkter för fastigheter till följd av försvarsbeslut fördelas:</i>		
Försvarsbeslut 2000	-	9 250
Försvarsbeslut 2004	64 891	8 800
Övnings- och skjutfält	53 110	-
	118 001	18 050
 Not 9		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	86 529	79 971
Nyanskaffningar	1 387	3 361
	87 916	83 332
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	- 62 805	- 52 218
Periodens avskrivningar	- 4 097	- 5 711
	- 66 902	- 57 929
 Bokfört värde	 21 014	 25 403

Pågående immateriella anläggningstillgångar ingår med 148 tkr (f å 4 152 tkr).

Not 10	2011-06-30	2010-06-30
Byggnader och markanläggningar		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	18 858 088	18 502 615
Nyanskaffningar	275 054	286 029
Avyttringar och utrangeringar	- 78 171	- 36 579
	19 054 971	18 752 065
 <i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	- 11 278 444	- 10 782 408
Periodens avskrivningar	- 289 697	- 304 225
Avyttringar och utrangeringar	64 255	29 411
	- 11 503 886	- 11 057 222
 <i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	- 6 858	- 6 858
	- 6 858	- 6 858
 Bokfört värde	7 544 227	7 687 985
 Mark och annan fast egendom		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden, invärderat</i>		
Vid årets början	1 358 283	1 391 242
Avyttringar och utrangeringar	- 32 295	- 552
	1 325 988	1 390 690
 <i>Akkumulerade anskaffningsvärden, lånefinansierat</i>		
Vid årets början	133 102	138 212
Nyanskaffningar	62 815	2 382
Avyttringar och utrangeringar	- 1 946	-
	193 971	140 594
 Bokfört värde	1 519 959	1 531 284
 Summa bokfört värde totalt	9 064 186	9 219 269
 Taxeringsvärde (avser fastigheter som medför fastighetsskatt/fastighetsavgift)	362 704	328 809

Not 11	2011-06-30	2010-06-30
Maskiner, inventarier, installationer m m		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	234 136	222 707
Nyanskaffningar	8 773	15 062
Avyttringar och utrangeringar	- 4 328	- 4 095
	238 581	233 674
 <i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	- 157 583	- 145 715
Periodens avskrivningar	- 12 683	- 11 661
Avyttringar och utrangeringar	4 208	3 775
	- 166 058	-153 601
 Bokfört värde	72 523	80 073
 Not 12		
Pågående nyanläggningar		
<i>Anskaffningsvärden, löpande</i>		
Vid årets början	797 643	486 530
Tillkommande/avgående	116 544	- 6 400
	914 187	480 130
 <i>Anskaffningsvärden, ersätts med engångshyra</i>		
Vid årets början	214 521	145 113
Tillkommande/avgående	36 482	27 752
	251 003	172 865
 Summa bokfört värde totalt	1 165 190	652 995
 Not 13		
Andra långfristiga värdepappersinnehav		
AB Svensk Byggtjänst (900 stycken aktier á nominellt värde 200 kr).	180	180
Bokfört värde	180	180
 Not 14		
Andra långfristiga fordringar		
Enköping energiverk	1 798	1 829
Bokfört värde	1 798	1 829

Not 15	2011-06-30	2010-06-30
Varulager och förråd		
Driftlager drivmedel	5 908	6 882
Driftlager eldningsolja	17 515	12 652
Driftlager övrigt	3 429	2 977
Summa	26 852	22 511

Not 16		
Pågående arbeten		
Avyttringsprojekt	8 521	5 027
Uppdragsprojekt	20 655	13 758
Summa	29 176	18 785

Not 17		
Fordringar hos andra myndigheter		
Kundfordringar	59 279	51 882
Mervärdesskatt	56 092	66 850
Övriga fordringar hos andra myndigheter	341	136
Summa	115 712	118 868

Not 18		
Förutbetalda kostnader		
Införhyrningar	142 327	115 681
Övriga förutbetalda kostnader	10 930	11 326
Summa	153 257	127 007

Not 19		
Övriga upplupna intäkter		
Mediareglering	13 494	43 132
Upplupna intäkter avyttring	32 824	46 548
Övriga upplupna intäkter	3 201	28 282
Summa	49 519	117 962

Not 20
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret
Limit checkräkningskredit 100 Mkr (f å 100 Mkr).

Not 21	2011-06-30	2010-06-30
Statskapital		
Avkastningspliktigt statskapital	1 173 331	1 490 436
<i>Ej avkastningspliktigt statskapital:</i>		
- aktier i AB Svensk Byggtjänst	180	180
- energilån Enköpings Energiverk	1 798	1 829
- invärderad konst	50	50
Bokfört värde	1 175 359	1 492 495
Förändring under perioden		
Amortering avkastningspliktigt statskapital	100 026	105 387
Nedskrivning/försälj försvarsbeslut 1996, 2000, 2004	42 530	5 368
Summa	142 556	110 755
Beräknad avkastning på statskapitalet	45 503	58 023
 Not 22		
Övrig avsättning		
Enligt Fortifikationsverkets regleringsbrev får intäkter som uppstår vid försäljning av försvarsfastigheter som en följd av försvarsbeslut 1996, 2000 och 2004 disponeras för kostnader som uppstår som följd av avvecklingen av lokaler, mark och anläggningar.		
 Not 23		
Balanserad kapitalförändring		
Balanserad kapitalförändring	160 534	100 510
Föregående års kapitalförändring	292 975	229 910
Inleverans avkastningskrav avseende 2010	- 79 564	- 55 087
Förändring avs medel försvarsbeslut 1996, 2000 och 2004	- 93 362	- 56 253
Inleverans avkastningskrav avseende 2011	- 22 000	- 10 800
Inleverans överskott övriga fastighetsförsäljningar	- 33 845	- 26 146
Bokfört värde	224 738	182 134
Fördelas på		
Avkastningskrav som har inlevererats till statens centralkonto	- 22 000	- 10 800
Balanserat överskott	246 738	192 934
Summa	224 738	182 134

Not 24	2011-06-30	2010-06-30
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	11 678	23 418
+ periodens pensionskostnad	1 341	170
- periodens pensionsutbetalningar	- 4 319	- 6 520
Summa	8 700	17 068
Not 25		
Skuld till Riksgäldskontoret, långfristig		
Beviljad låneram (enligt regleringsbrev)	9 840 000	9 575 000
IB långfristiga skulder	8 528 138	8 192 542
Under perioden nyupptagna lån	5 564 000	4 136 503
Periodens amorteringar	- 5 308 715	- 4 075 000
Summa	8 783 423	8 254 045
Not 26		
Skulder till andra myndigheter		
Mervärdesskatt	33 567	35 882
Leverantörsskulder	17 189	18 073
Skuld för sociala avgifter	8 565	10 378
Övriga skulder	27 178	3 226
Summa	86 499	67 559
Not 27		
Upplupna kostnader		
Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	47 428	47 007
Uppsägningslön inkl sociala avgifter	894	3 399
Kompetensutvecklingsåtgärder	3 544	2 759
Räntekostnader Riksgäldskontoret	89 964	89 716
Mediakostnader	32 772	15 990
Planerat underhåll	3 538	1 240
Övriga upplupna kostnader	18 519	9 923
Summa	196 659	170 034
Not 28		
Övriga förutbetalda intäkter		
Förskottshyra Kallax flygplats	79 433	87 183
Förskottshyra Bansystem Ronneby	4 414	4 816
Förskottshyra flygledartorn Luleå-Kallax	5 577	5 696
Betalplan för nyanskaffningar med engångshyra	233 439	157 046
Övriga förutbetalda hyresintäkter	29 696	18 185
Summa	352 559	272 926

Underskrifter

Vi intygar att delårsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Eskilstuna den 10 augusti 2011

Thord Söderlund
Ordförande

Lena Jönsson
Generaldirektör

Bengt Anderson

Monica Haapaniemi

Lars Johnsson

Sophia Mattsson-Linnala

Christer Wadelius